

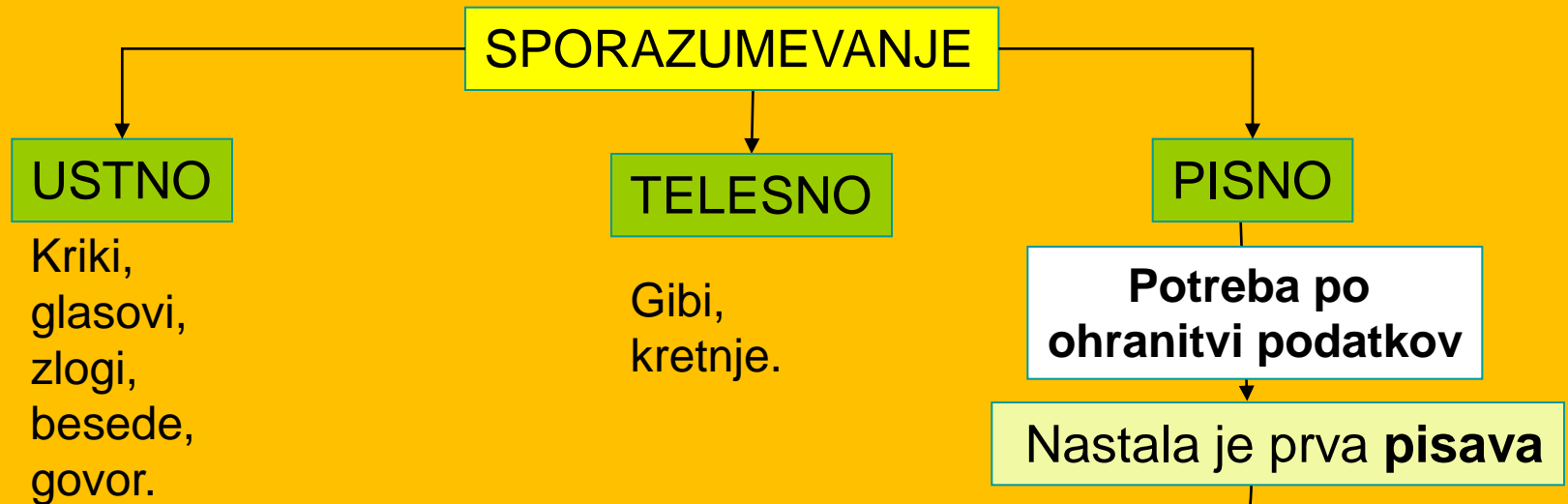
Pozdravljeni!

Pri delu uporabljajte učbenik.

Snov zapišite v zvezek.

Za domačo nalogo rešite naloge v delovnem zvezku do vključno str. 9.

ZAKAJ JE NASTALA PRVA PISAVA

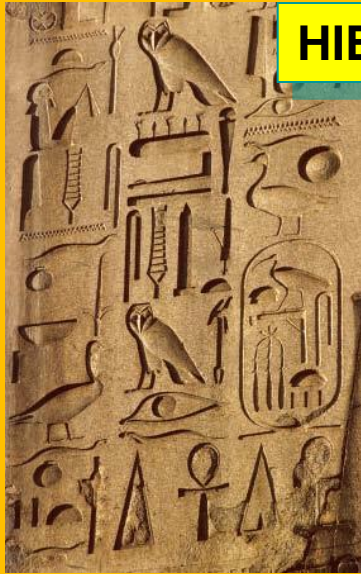

Pisava zaznamuje prelomnico med zgodovino in prazgodovino. Omogočala je izboljšanje v organizaciji države in gospodarstva.

1. KAKŠNA JE BILA PRVA PISAVA

HIEROGLIFI

Prva pisava je bila slikovna pisava ali podobopis.

Znaki in slike so dobivali vedno bolj poenostavljeno obliko. Razvila se je zlogovna pisava.

KLINOPIS

PISMENKE

8 potez

HIEROGLIFI

	oracle bone <i>jiaguwen</i>	greater seal <i>dazhuan</i>	lesser seal <i>xiaozhuan</i>	clerkly script <i>lishu</i>	standard script <i>kaishu</i>	running script <i>xingshu</i>	cursive script <i>caoshu</i>	modern simplified <i>jiantizi</i>
rén (*nin) human	𠄎	𠄎	𠄎	人	人	人	人	人
nǚ (*nra?) woman	𠄎	𠄎	𠄎	女	女	女	女	女
ěr (*nha?) ear	𠄎	𠄎	𠄎	耳	耳	耳	耳	耳
mǎ (*mra?) horse	𠄎	𠄎	𠄎	馬	馬	馬	馬	马
yú (*ŋha) fish	𠄎	𠄎	𠄎	魚	魚	魚	魚	鱼
shān (*srān) mountain	𠄎	𠄎	𠄎	山	山	山	山	山
rì (*nit) sun	𠄎	𠄎	𠄎	日	日	日	日	日
yuè (*ŋot) moon	𠄎	𠄎	𠄎	月	月	月	月	月
yǔ (*waha?) rain	𠄎	𠄎	𠄎	雨	雨	雨	雨	雨
yún (*wən) cloud	𠄎	𠄎	𠄎	雲	雲	雲	雲	云

glyph	translit.	phonetic	glyph	translit.	phonetic
	<i>ʒ</i>	[ʒ]		<i>h</i>	[h]
	<i>i</i>	[i]		<i>h</i>	[x]
	<i>y</i>	[y]		<i>h</i>	[ç]
	<i>ʿ</i>	[ʿ]		<i>s</i>	[s]
	<i>w</i>	[w]		<i>š</i>	[š]
	<i>b</i>	[b]		<i>k</i>	[q]
	<i>p</i>	[p]		<i>k</i>	[k]
	<i>f</i>	[f]		<i>g</i>	[g]
	<i>m</i>	[m]		<i>t</i>	[t]
	<i>n</i>	[n]		<i>t</i>	[tʸ], [c]
	<i>r</i>	[r]		<i>d</i>	[d]
	<i>h</i>	[h]		<i>d</i>	[dʸ], [j]

*»Ne bodi ošaben zaradi svojega znanja!
 Posvetuj se z nevednim kakor tudi s tistim,
 ki (mnogo) ve!
 Ne varaj nikogar s pisalom na papirusovem
 svitku.«*

*Vir: Očetovski nauki iz starega Egipta, Zgodovinska čitanka 6,
 DZS, Ljubljana 1968. Str.5,6)*

EGIPT

OČETOVSKI NAUKI

Srednja Amerika, števila

	3200 BCE	3000 BCE	2400 BCE	1000 BCE
glava				
hoja				
roka				
ječmen				
kruh				
voda				
dan				
ptica				

	'aleph	[ʾ]		lamedh	[l]
	beth	[b]		mem	[m]
	gimmel	[g]		nun	[n]
	daleth	[d]		samekh	[s]
	he	[h]		'ayin	[ʾ]
	waw	[w]		pe	[p]
	zayin	[z]		tsade	[š]
	heth	[ħ]		qoph	[q]
	teth	[t]		reš	[r]
	yodh	[y]		šin	[š]
	kaph	[k]		taw	[t]

EGIPT

PISAVE

2. KDAJ SMO DOBILI ČRKE

ABECEDA ALI ČRKOPIS

- Prve črke so razvili **Feničani** pred okoli 3000 leti. Njihova abeceda je imela 22 črk.
- Bila je brez znakov za samoglasnike.
- Te so kasneje dodali Grki in rodila se je moderna abeceda. Grki so uporabljali svojo, **grško pisavo**.
- Danes v večini držav po svetu uporabljamo pisavo **latinico**. Razvili so jo Rimljani pred okoli 2500 leti.

Druge pisave:

- **Cirilica** v vzhodni Evropi
- **Kitajska** pisava
- **Arabska** pisava na Bližnjem vzhodu
- **Hebrejska** pisava v Izraelu
- **Devanagari** v Indiji

ALI SO LJUDJE PISALI TUDI NA KOSTI

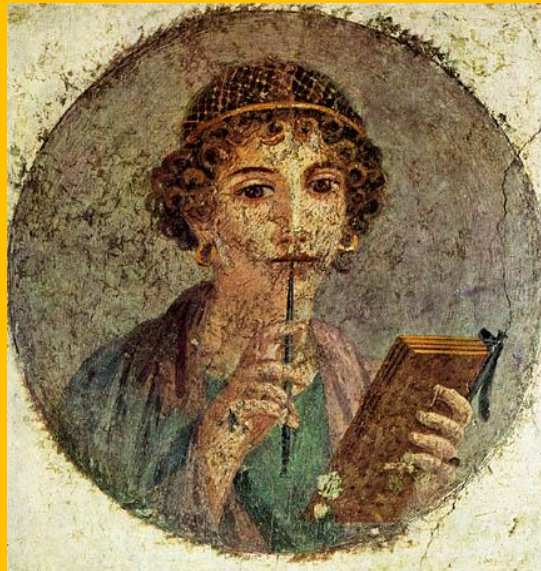
Ljudje so najprej pisali na material,
ki so ga našli v svoji okolici.
Podlago so si lahko tudi pripravili:

kamen,
kosti,
les,
lubje,
živalski oklepi,
svila, bambusovi trakovi, papir,
glinaste ploščice,
povoščene tablice,
kovinske plošče.

PRIPOMOČKI ZA PISANJE

- Na kamen so pisali z ostrim **dletom** in **kladivom**.
- Na glinaste in voščene ploščice so znake zapisali s **prirezanim lesenim pisalom**.
- Na kovinske ploščice pa s **kovinskim** ali **koščnim pisalom** s prirezano konico.
- Kitajci so pisali s **čopičem** in **črnilom**.

Za izdelovanje
vrvi,
čolnov,
za pripravo jedi.

Dolgi **zvitki**.

Egipčani
uporabijo
PAPIRUS,
rastlino,
ki raste
ob reki Nil.

Čopič ali pero
iz trstike,
črnilo iz saj.

**Podlaga za
pisanje.**

PAPIRUS

V zvezek napišite naslov in prepisite spodnje štiri točke:

ZAKAJ JE NASTALA PRVA PISAVA

Poznamo ustno, telesno in pisno sporazumevanje. Zaradi potrebe po ohranitvi podatkov je nastala prva pisava.

Pisava zaznamuje prelomnico med zgodovino in prazgodovino. Omogočala je izboljšanje v organizaciji države in gospodarstva.

Prva pisava je bila slikovna pisava ali podobopis. Znaki in slike so dobivali vedno bolj poenostavljeno obliko. Razvila se je zlogovna pisava.

Prve črke so razvili Feničani pred okoli 3000 leti. Njihova abeceda je imela 22 črk. Bila je brez znakov za samoglasnike. Te so kasneje dodali Grki in rodila se je moderna abeceda. Grki so uporabljali svojo, grško pisavo. Danes v večini držav po svetu uporabljamo pisavo latinico. Razvili so jo Rimljani pred okoli 2500 leti.

Za domačo nalogo rešite stran 9 v delovnem zvezku.